

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. június 14.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2022/0195(COD)

7629/24
ADD 1 REV 5

CODEC 776
ENV 284
CLIMA 110
FORETS 84
AGRI 207
POLMAR 9

FELJEGYZÉS AZ „I/A” NAPIRENDI PONTHOZ

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Tervezet – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE a természet helyreállításáról és az (EU) 2022/869 rendelet módosításáról (első olvasat) – A jogalkotási aktus elfogadása = Nyilatkozatok

Németország nyilatkozata

A természet helyreállításáról szóló rendelet elfogadásakor a mezőgazdasági ágazat alapvető kihívásokkal néz szembe. A Németországi Szövetségi Köztársaság hangsúlyozza: létfontosságú, hogy a mezőgazdasági ágazat megfeleljen a jövő követelményeinek. A működő ökoszisztémák e tekintetben nélkülözhetetlen alapot jelentenek. A Németországi Szövetségi Köztársaság véleménye szerint döntő fontosságú, hogy a természet helyreállításáról szóló rendelet végrehajtása ne rójon további terheket a mezőgazdasági termelőegységekre.

Észtország nyilatkozata

Észtország határozottan támogatja a természet-helyreállítási jogszabályt. Úgy véljük, hogy a természet-helyreállítási jogszabály az egyik legfontosabb eszköz Európában a biológiai sokféleség veszélyes csökkenésének megállítására és visszafordítására, valamint arra, hogy egészséges, reziliens és biztonságos környezetet biztosítsunk saját magunk és gyermekeink számára. A biológiai sokféleség a legerősebb szövetségesünk az éghajlatváltozás elleni küzdelemben és az annak hatásaihoz való alkalmazkodásban. Az élelmiszer-termelés fenntarthatósága, az erdészet, a létfontosságú ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtása egyaránt a természet és a biológiai sokféleség függvénye. Ezen túlmenően nemcsak saját polgárainknak és a jövő nemzedékeinek, hanem a globális közösségnek is felelősséggel tartozunk. A rendelet finom egyensúlyt teremt a természeti környezet sürgős és valós szükségleteinek kielégítéséhez szükséges intézkedések között, ugyanakkor figyelembe veszi a tagállamok erőfeszítéseit és eltérő körülményeit, valamint biztosítja az ezek kezeléséhez szükséges rugalmassági mechanizmusokat.

Lettország nyilatkozata

Lettországnak továbbra is komoly aggályai vannak a mezőgazdasági ökoszisztémák helyreállítására vonatkozó rendelkezések arányosságát illetően azon intézkedésekkel kapcsolatban, amelyek a lecsapolt tűzezlápokból álló, mezőgazdasági hasznosítású szerves talajok helyreállítását célozzák.

Mindazonáltal Lettország támogatja a természet helyreállításáról szóló rendeletjavaslat elfogadását, valamint e javaslat fő célját, nevezetesen azt, hogy a természetet – a biológiai sokféleség, az éghajlat és az emberek érdekében – az egész kontinensen helyreállítsuk.

Véleményünk szerint a szerves talajok helyreállítására és elárasztással való helyreállítására vonatkozó mennyiségi célokat tartalmazó, cselekvésorientált rendelkezések továbbra is azzal a kockázattal járnak, hogy aránytalanul érintenek bizonyos sajátos éghajlati viszonyokkal rendelkező tagállamokat.

Lettország egyike azoknak a tagállamoknak, amelyekben a legalacsonyabb a mezőgazdasági földterületek aránya az EU-ban (Lettország esetében ez a teljes szárazföldi terület 30 %-a).

Lettország ugyanakkor azon kevés tagállamok egyike is, amelyekben a legnagyobb a mezőgazdasági földterületeken található szerves talajok aránya.

Az adott sajátosságok és körülmények miatt az elárasztással való helyreállításra irányuló intézkedések nem gyakorolhatnak kedvezőtlen hatást a mezőgazdasági termelésre, amely Lettország egyik kiemelt gazdasági ágazata.

Az elárasztással való helyreállítás továbbá növeli a metán kibocsátását is, amely a második legfontosabb üvegházhatású gáz. Egyes esetekben előfordulhat, hogy az elárasztással való helyreállítás ellentétben áll Lettország LULUCF éghajlat-politikai céljainak elérésével, különösen rövid távon.

A kiegészítő finanszírozás rendelkezésre állása elengedhetetlen előfeltétele az e rendeletben meghatározott célértékek elérésének.

A környezetvédelmi és éghajlat-politikai célértékek meghatározásakor kiegyensúlyozott módon figyelembe kell venni a területgazdálkodás, a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás összes fenntarthatósági aspektusát.

Litvánia nyilatkozata

Litvánia osztja a természet helyreállításáról szóló rendelet követelményeinek végrehajtásával kapcsolatos aggályokat. Kiváltképp a mezőgazdaság területét illetően, a mezőgazdasági ökoszisztémák helyreállítására vonatkozó rendelkezések miatt.

Litvánia azonban támogatja a természet helyreállításáról szóló rendelet átfogó célját és egyedi céljait, amelyek nagyban hozzájárulnak az ökoszisztémák folyamatos és hosszú távú helyreállításához az Európai Unió valamennyi szárazföldi és tengeri területén.

Úgy véljük, hogy a rendelet megfelelő egyensúlyt teremthet a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához szükséges intézkedések között, ugyanakkor figyelembe veszi a tagállamok eltérő körülményeit, és biztosítja a kezelésükhöz szükséges rugalmasságot.

A rendelet végrehajtása azonban növelni fogja az adminisztratív és pénzügyi terheket, különösen a litván mezőgazdasági és erdészeti ágazatban. Ezért a stabil, egyértelmű, szilárd és célzott finanszírozás – különösen az uniós pénzügyi eszközökön keresztül – a helyreállító intézkedések hatékony végrehajtásának és a gazdasági tevékenységek különböző mértékű korlátozásai ellentételezésének egyik előfeltétele.

Emellett nem szabad, hogy az új követelmények hátrányosan befolyásolják a mezőgazdasági termelést és az élelmiszer-ellátási láncokat. A végrehajtási időszak során figyelembe kell venni a nemzeti sajátosságokat, meg kell őket tartani a nemzeti végrehajtási tervekben, és elegendő finanszírozást kell biztosítani az európai pénzügyi eszközökből.

Hollandia nyilatkozata

Hollandia kormánya ismételten hangsúlyozni kívánja, hogy kiemelten fontosnak tartja a természet helyreállításáról szóló rendeletet, és támogatja annak átfogó törekvéseit. Szeretnénk köszönetet mondani a francia, a svéd, a spanyol és a belga elnökségnek, valamint a Bizottságnak és az Európai Parlamentnek a rendeletről való megállapodás érdekében tanúsított konstruktív hozzáállásukért. Szeretnénk kifejezni elismerésünket minden olyan uniós partnernek, amely komolyan vette Hollandia aggályait, és a tárgyalások során megpróbált megoldást találni e kihívások kezelésére.

A holland parlament azonban nagy többséggel elfogadott egy indítványt, amelyben arra kérte a kormányt, hogy szavazzon a természet helyreállításáról szóló rendelet ellen, figyelembe véve a természet helyreállítására irányuló jelenlegi és jövőbeli célkitűzések elérésével kapcsolatos azon jelentős kihívást, amely a nagy népsűrűséggel, a földhasználatra nehezedő, a konkurens gazdasági, társadalmi és környezeti igények miatt kialakult nagy nyomással, valamint az említettek jogi és szakpolitikai következményei jelentette kockázatokkal összefüggésben jelentkezik. A rendeletben 2040-re és 2050-re kitűzött kötelező célok fokozzák a végrehajtás terén felmerülő nehézségeket. Következésképpen Hollandia kormánya a rendelet ellen fog szavazni.

Hollandia elkötelezi magát a rendelet sikeres végrehajtása mellett, amennyiben a hivatalos elfogadás és hatálybalépés bekövetkezik. Célunk a rendelet oly módon történő végrehajtása, hogy a társadalmi szempontból releváns projektek adminisztratív terhei és jogi követelményei a lehető legkisebbek legyenek, továbbá a rendelet keretében törekedni fogunk a földterületek és az erőforrások többfunkciós hasznosítására. Hollandia várakozással tekint a Bizottsággal és a tagállamokkal annak biztosítása érdekében folytatandó folyamatos párbeszéd elé, hogy a rendelet hozzájáruljon az ökoszisztémáknak az emberek, az éghajlat és a bolygó javát szolgáló helyreállításához.

Lengyelország nyilatkozata

Lengyelország nagyra értékeli az Európai Bizottság és az Európai Parlament által a javasolt rendelet kidolgozása érdekében tett erőfeszítéseket, amely rendelet egy olyan problémával kapcsolatos válaszigazgató jelölést jelent, amely modern világunk legjelentősebb kihívásai közé tartozik. A lengyel kormány köszönetét fejezi ki a francia, a svéd, a spanyol és a belga elnökségnek az arra irányuló erőfeszítéseikért, hogy az e rendelettel kapcsolatos tárgyalások során kompromisszum szülessen.

A lengyel kormány teljes mértékben tudatában van annak, hogy a természeti erőforrások védelmét és helyreállítását célzó hatékony intézkedésekre van szükség – ilyenek a természet helyreállításáról szóló rendeletben foglalt intézkedések is –, valamint hogy számos nem kormányzati szervezet, tudományos közösség és más uniós tagállam is támogatását fejezte ki e jogszabály iránt.

Lengyelország többször is hangsúlyozta a biológiai sokféleség szerepét és jelentőségét, továbbá azt, hogy a biológiai sokféleség – a fenntartható fejlődési célok megvalósításával is összefüggésben – mekkora hatást gyakorol valamennyi ökoszisztéma megfelelő működésére, valamint a jelenlegi és a jövőbeli európai társadalmak biztonságára. A rendelet nem veszi figyelembe, hogy milyen ellentmondások merülhetnek fel az ökoszisztémák védelmére és helyreállítására irányuló célok és e célok megvalósításának módszerei között. Emiatt Lengyelország nem tudja támogatni a rendeletet.

A mezőgazdasággal kapcsolatos – nemcsak Lengyelországban, hanem az Európai Unió egészében felmerülő – problémák jogos kételyeket ébresztenek a rendeletjavaslatban foglalt elvek teljes körű érvényre juttatását illetően. Ezek a problémák sok esetben az uniós mezőgazdasági piac működésének alapjait érintik az európai zöld megállapodás elvei alapján bevezetett rendszerszintű változások okán, amely jelenleg újratárgyalás alatt állnak.

Lengyelország álláspontja szerint a rendelet céljai ambiciózusak, azonban aggályok merülnek fel az ezen intézkedések tényleges végrehajtására való képességet illetően, különösen pénzügyi szempontból. A természet helyreállításáról szóló rendelettel kapcsolatos munka megkezdése óta Lengyelország több alkalommal is felvetette azt a problémát, hogy nem garantált a természet helyreállítását szolgáló (a rendelet szerinti kötelezettségek teljesítéséhez szükséges) kellő pénzügyi források rendelkezésre állása. A deklarált célok végrehajtásának megkezdéséhez növelni kellene a természet helyreállítását célzó tevékenységekre vonatkozó pénzügyi előirányzatokat.

Ezenkívül Lengyelország úgy véli, hogy a rendeletben meghatározott időkeret nem célravezető, tekintettel a tervezésnek, valamint az ökoszisztémák újjáépítésének és helyreállításának összetett és időigényes jellegére.

A Bizottság nyilatkozata

Az EU és tagállamai részes felek az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának (ENSZ EGB) a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, 1998. június 25-i egyezményében (a továbbiakban: Aarhusi Egyezmény).

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az érintett nyilvánosság azon tagjai, akik kellő érdekeltséggel rendelkeznek vagy a nemzeti joggal összhangban valamely jogsérelemre hivatkoznak, bíróság vagy valamely jogszabály által létrehozott független és pártatlan testület előtt felülvizsgálati eljárás lefolytatását kérhessék a nemzeti helyreállítási tervek tárgyi vagy eljárási jogszerűségének, valamint az illetékes hatóságok intézkedési mulasztásainak kifogásolása céljából, függetlenül attól, hogy a nyilvánosság érintett tagjai milyen szerepet játszottak az adott nemzeti helyreállítási tervek előkészítésében és kidolgozásában. Ennek során ügyelni kell az Európai Unió Bíróságának a környezeti ügyekben az igazságszolgáltatáshoz való joggal kapcsolatos ítélkezési gyakorlatával való összhangra, és teljes mértékben tiszteletben kell tartani a tagállamok által az Aarhusi Egyezmény részes feleiként vállalt kötelezettségeket¹.

¹ Lásd még „Az igazságszolgáltatáshoz való jog környezeti ügyekben történő biztosításának javítása az EU-ban és tagállamaiban” című közleményt (11854/20 – COM(2020) 0643).